

Nieuwsbrief 43
mei 2019

Redactioneel

Voor u ligt het drieënveertigste nummer van de nieuwsbrief. Met weer aandacht voor de Mars van de Terugkeer en niet alleen omdat dit protest na een jaar nog steeds doorgaat, maar ook omdat een VN onderzoekscommissie het gewelddadige optreden van de Israelische militairen, waardoor al meer dan 250 doden vielen, scherp heeft veroordeeld. Volgens de commissie hebben zij zich schuldig gemaakt aan oorlogsmisdaden en zij roepen de VN leden op om maatregelen tegen Israël te nemen. Dat geldt dus ook voor Nederland maar minister Blok heeft tot nu toe niets gedaan en alleen gezegd het geweld tragisch en verontrustend te vinden, en dat Israël zelf haar eigen optreden maar moet onderzoeken. Maar afgezien van een paar individuele gevallen heeft Israël dat zoals gebruikelijk geweigerd. Naast dit protest ook aandacht voor sociaal protest gericht tegen het economisch beleid van Hamas door een jeugdbeweging onder de slogan Wij willen leven. Hamas trad zeer hard op en arresteerde 1000 mensen en gebruikte daarbij veel geweld. Ook mensen van de onafhankelijk mensenrechtencommissie werden mishandeld. Verder nog een analyse van de Israelische politiek na de verkiezingsoverwinning van Benjamin Netanyahu. Hoe moet het verder? Daphne Meijer van Een Ander Joods Geluid probeert licht in de duisternis te brengen. Dat probeerde NRC columniste Carolien Roelants ook te doen in haar lezing georganiseerd door de stichting. Beide schetsen de toekomst als onzeker en geven weinig aanleiding tot positieve verwachtingen. Als afsluiter ook nog een recensie van het nieuwe boekje van Van Agt met de veelzeggende titel Palestina in doodsnood

Jeugdbeweging *Wij willen leven* protesteert tegen economisch beleid van Hamas

Gewelddadige reactie Hamas tegen demonstraties in de Gazastrook

De Israëlische blokkade van de Gazastrook duurt al twaalf jaar. De Palestijnse politieke top is sterk verdeeld. Deze omstandigheden waren genoeg om de ineenstorting van de economie van Gaza te veroorzaken. Een humanitaire crises, armoede en werkloosheid zetten activisten er nu toe aan om een brede protestbeweging te organiseren die betere levensomstandigheden eist.

Inwoners van de Gazastrook lijden sinds de machtsovername door Hamas in 2007. Dat werd nog erger toen er een crisis ontstond rond de betaling van salarissen van de overheidswerknemers, het gebrek aan financiële liquiditeit en de verslechtering van de openbare diensten. Daardoor staat de hele samenleving in Gaza op instorten. Mensen gaan

gebukt onder de kosten van levensonderhoud nog verergerd door de recente prijsstijgingen die door de Hamas-regering werden opgelegd. De bevolking antwoordt met vreedzame demonstraties tegen de stijgende prijzen, door een beweging die zich 'Wij willen leven' noemt.

Vervolg op pg. 2

14 maart

De 'Wij willen leven'-slogan wordt via sociale media verspreid door de jeugdbeweging in de Gazastrook. Het draait om protest tegen de hoge kosten van levensonderhoud, de werkloosheid en het opleggen van hoge belastingen die moeilijk zijn op te brengen. De eerste demonstratie vond plaats op de avond van 14 maart 2019 in het Jabaliya-vluchtelingenkamp in het noorden van de Gazastrook, en de slogan verspreidde zich al snel naar de verschillende provincies. De beweging is onafhankelijk van politieke partijen en eist verbetering van de levensomstandigheden. De veiligheidsdiensten van de Hamas-regering, die de Gazastrook regeert, beschouwt het protest echter als een coup tegen de regering en reageerde met repressie en een campagne van arrestaties en ondervragingen van meer dan duizend mensen.

Marina Abu Saif is 25 jaar en één van de jonge activisten van de beweging. Hij vertelt over de druk, de blokkade en de situatie zoals die wordt ervaren door mensen in de Gazastrook. Die leidt tot een explosie van burgerprotest die jongeren er toe aanzet om een beweging zoals 'Wij Willen Leven' te starten. Marina wijst er op dat de Gazastrook in alle opzichten een catastrofe doormaakt en dat de eisen van de beweging niet politiek zijn. De beweging eist niet de omverwerping van het regime van Hamas. De slogans gaan over de afschaffing van de belastingen. Ze richten zich tegen de prijsstijgingen en vragen om werkgelegenheid en een fatsoenlijk leven.

Coup

Hamas regering ziet de beweging als een staatsgreep tegen haar bewind, en als een

protest Wij willen leven

Op het bord staat Wij willen een waardig leven

samenzwering tegen haar militaire arm, de al-Qassam Brigades. Terwijl de organisatoren van de beweging in een verklaring uitleggen dat het alleen gaat om protest tegen de stijgende prijzen en niet vraagt aan Hamas om afstand te doen van de macht. De eisen blijven beperkt tot menselijke en sociale aspecten.

Onderdrukking van demonstraties

De Onafhankelijke Commissie voor de Mensenrechten publiceerde een rapport waarin geconstateerd werd dat de rechten van de demonstranten werden geschonden. In het rapport wordt gesproken over "buitensporig gebruik van geweld bij demonstraties op meer dan 25 plaatsen in verschillende provincies van de Gazastrook, waarbij sprake was van mishandeling en arrestatie van honderden deelnemers."

Uit het rapport: 'Grote aantallen mensen van veiligheidsdiensten in burger of uniform uit zeventig afdelingen, zwaar bewapend met knuppels en stokken, en ondersteund door burgers uit de machtsbasis van de Hamas-beweging, werden ingezet om de demonstraties met geweld te onderdrukken en deelnemers bang te maken door te schieten en traangas te gebruiken. Dit resulteerde in veel gewonden.'

Daarnaast werden honderden burgers die deelnamen aan bijeenkomsten gedetineerd tijdens de bijeenkomsten. Ook werden burgers die deelnamen aan eerdere bijeenkomsten of

demonstraties daarna thuis overvallen om hen ervan te weerhouden om opnieuw deel te nemen

ingeslagen en hun mobiele telefoons werden in beslag genomen.

Volgens informatie van de beweging is het aantal gedetineerden gestegen naar meer dan 1.000 burgers wegens hun betrokkenheid bij de beweging. Dit is in strijd met het recht op deelname aan vreedzame vergaderingen en tegen het recht op bescherming tegen willekeurige detentie. Ook 23 journalisten zijn aangehouden, gearresteerd of opgeroepen, vanwege hun berichtgeving over de activiteiten van de beweging. Toen de veiligheidsdiensten op 14 maart het huis van een lokale journalist binnenvielen, waren daar bovendien net advocaat Jamil Sarhan - de adjunct-directeur-generaal van de Onafhankelijke Commissie voor de Mensenrechten - en de Turkmeense advocaat Bakr die het onderzoek coördineert - aanwezig. Nadat zij zich identificeerden werden zij het ziekenhuis

Excuses van Hamas

Dagen na de onderdrukking van de beweging 'Wij Willen Leven' door de veiligheidsdiensten, verontschuldigde de Hamas-regering zich daarvoor in een verklaring over de volgens haar 'ongelukkige gebeurtenissen tijdens de demonstraties.' De leden van de beweging reageerden hierop dat een verontschuldiging niet voldoende is, gezien de grootte van de misdaden tegen de demonstranten. Men kan geen politiek leiderschap accepteren dat een beleid van onderdrukking, muilkorven en ijzeren vuist methodes voortzet.

Ola al-Za'noun

Vertaling uit het Arabisch: Marco in 't Veldt

De hoogste werkloosheid ter wereld

Volgens het rapport van de Wereldbank is de werkloosheid in de Gazastrook weer gestegen en bedraagt die nu 54,9% (Palestijns Centraal Bureau voor de Statistiek). Eind 2018 waren meer dan 295.000 mensen werkloos. Volgens de Wereldbank kan de werkloosheid in de Gazastrook beschouwd worden als de hoogste ter wereld. Daarnaast bestaat in 72% van de huishoudens voedselonzeekerheid (langdurig niet voldoende voedsel hebben). In de twaalf jaar van Hamas bestuur zijn de demonstraties tegen het economisch beleid sterk gegroeid. In de Palestijnse wet is het recht om te demonstreren vastgelegd, net als het recht om vreedzaam te vergaderen. Ook de bescherming van demonstranten tegen de veiligheidsdiensten en de vrijheid van meningsuiting zijn gewaarborgd in de wet.

Doorbreek het frame

Hoe moet het nu verder na de Israëlische verkiezingen van 9 april met de bewoners van Gaza? Het ontluisterende antwoord is dat deze verkiezingen voor de gemiddelde Gazaan helemaal niets veranderen. De situatie in Gaza is het gevolg van een krachtenveld waarin de Israëli's een beslissende rol spelen, en de positie van de Israëli's verandert niet. Wat de gemiddelde Jossi of Tami in de Israëlische straat van de situatie van de Palestijnen vinden, is al jaren onveranderd. In de afgelopen verkiezingen speelde de uitvoering van het Israëlische beleid geen enkele rol. Politici werden afgerekend, maar op andere zaken.

Buitenlandse journalisten beschreven de afgelopen tijd hoe de verkiezingen vaste patronen blootlegden. De Israëli's zijn ten diepste gedesillusioneerd over de politici die hen vertegenwoordigen. En weliswaar zijn ze net als Nederlanders door familietradities aan bepaalde partijen verbonden – ze verlangen naar iemand met een fris verhaal, een nieuwelings die in elk geval niet corrupt is. En liefst iemand die verbindt, die niet te links is, maar ook niet te rechts, die economisch wil hervormen maar dat niet te rigoureus wil doen, die de geprivilegieerde positie van de ultra-orthodoxen wil aanpakken en de banden tussen synagoge en staat wat losser wil... Er liggen kansen in het Israëlische midden en elke keer springt er iemand in dat gat. In 2012 was het Yair Lapid, Tsippy Livni heeft het geprobeerd en deze keer was het een oud-leider van de strijdkrachten Benny Gantz. Zijn centrumlinksrechtse partij BlauwWit behaalde een pyrrusoverwinning met 35 zetels. Wel vrijwel net zo veel stemmen als de Likoedpartij, maar geen mogelijkheden om een andere coalitie te maken dan over rechts. Rechts, dat steeds extremer en fascistischer wordt.

Wat kopen de bewoners van de Gazastrook hiervoor? Niets. Zij hebben direct te maken met een golfbeweging. Ze zijn vastgegrepen in een Israëlische hand die hen meer of minder afknijpt in

een losser of juist iets strakker regime. Of het nu om de 6-, 12- of 24-mijlszone gaat die Israël instelt voor vissers; of het gaat om het aantal vergunningen voor zieken en hun begeleiders om uit te reizen naar ziekenhuizen in de Westbank dat in een dag, week of maand wordt verstrekt; of als het gaat om de regels voor de import van producten die zowel militair als civiel kunnen worden gebruikt – en of plastic bekertjes, bosjes koriander en technologie voor ontziltingsinstallaties daar nu wel of niet onder vallen – Israël bepaalt wat er gebeurt. En voert het beleid met groteske willekeur uit.

De Israëli's weten dit niet.

Als wij in Nederland een kieskompas of zoiets dergelijks invullen, kunnen we na afloop zien waar we onszelf kunnen terugvinden in een van de vier bekende kwadranten, langs de assen progressief-conservatief en sociaaleconomisch links versus sociaaleconomisch rechts. Zelf kom ik (als GroenLinkser) altijd links in de hoek uit waar sociaaleconomisch links en progressief samenkomen. Als Israëli's zo'n dergelijke vragenlijst invullen, zijn er geen kwadranten voor progressief versus conservatief en is er ook geen keuze tussen 'vinden dat de Palestijnen recht hebben op een eigen staat' versus 'vinden dat de Palestijnen geen recht hebben op een eigen staat'. Over de Palestijnen worden in de meeste polls geen vragen gesteld. In de campagne gaat het amper over Palestijnen. Dat komt door de brede consensus: de Israëli's vinden de status quo eigenlijk wel goed. Zolang zij er geen last van hebben, is het prima. Als zij al iets vinden, dan klinkt het ongeveer zo: 'Ik kan spreken voor Joodse Israëli's. We zijn bang voor Gaza vanwege hun regering, Hamas, die genocidaal denkt over Joden. We geloven dat als we naar Gaza gaan en iemand denkt dat we Joden zijn, we onmiddellijk gedood worden. We hebben medelijden met de Palestijnen die zich niet over hun haat jegens ons kunnen heen zetten, en die de keus hebben tussen een politieke partij die een kleptocratie

Oppositieleider Ayman Odeh met Frederica Mogherini in 2017

vertegenwoordigt, en een politieke beweging die een terroristische organisatie is. Ze kozen voor de terroristen. Het is hun haat jegens ons die ervoor zorgt dat zij in armoede leven.*

Er is van alles hiertegen in te brengen, maar niemand doet hier ooit moeite voor, met uitzondering van journalisten als Amira Hass en mensenrechtenorganisaties als HaMoked of Gisha. Maar ook van hun eigen landgenoten willen de Israëli's geen ander verhaal horen dan het vaste pandoer: 'In elk generatie staat er iemand tegen ons op die ons wil doden en nu is dat toevallig Hamas. Vroeger moesten we dit machteloos over ons heen laten komen, maar nu is die tijd voorbij. Om ons te verdedigen is alles geoorloofd, dus eigenlijk gedragen we ons nog heel behoorlijk.'

Belangrijk is hiernaast dat het aloude argument dat Israël concessies moet doen, omdat er anders wat zwaait in de internationale politieke arena, niet langer werkt. Er zwaait namelijk helemaal niets. De internationale gemeenschap, de EU voorop, houdt zich niet bezig met de vraag welke drukmiddelen men zal inzetten tegen Israël. Zolang dit niet fundamenteel wijzigt, is er geen internationale politieke druk om Israël te dwingen Gaza meer mogelijkheden te bieden om te overleven. Een concept als 'meer economische kansen' benoem ik maar niet eens.

De beelden die wij zien van het protest aan het hek om Gaza, zijn in Israël niet op de televisie te zien, of misschien wel in een flits op het journaal, maar niet uitgebreid, of in een context. De zaak die Ismael Ziada in Nederland tegen oud-generaal Gantz voorbereidt, wordt beschouwd als een antisemitische

De leiders van Blauwwit Links Yair Lapid die in 2013 het frisse nieuwe gezicht was

uitglijder van de Nederlanders, die altijd al tegen de Joden waren.** In de meeste Israëlische media wordt elke kritiek op Israël gepresenteerd en geframed als een directe of indirecte vorm van aloude antisemitische obsessies van een vijandige niet-joodse wereld. Hiermee wordt de angst bekrachtigd dat 'de hele wereld tegen ons is'.

Het enige dat wij, gewone burgers, hiertegen kunnen doen is ons niet van de wijs te laten brengen door deze framing en deze zo veel mogelijk door te prikken. Een specifieke taak voor Joden binnen en buiten Israël is om de framing van binnenuit te kritiseren, en te laten zien dat er andere manieren zijn om te leven dan in angst en wantrouwen. Dat is een minimale oplossing, maar meer kan ik er in de huidige context niet van maken.

Daphne Meijer

is medewerker van Een Ander Joods Geluid.

*<https://www.quora.com/What-do-Israelis-think-about-Gaza>

**<https://www.oneworld.nl/achtergrond/de-palestijnse-nederlander-die-israelische-generaals-aanklaagt/>

Inzamelingsactie Gaza 2019

De blokkade van de Gazastrook is na bijna twaalf jaar nog steeds niet verlicht waardoor de economie nauwelijks nog functioneert. De mensen hebben tekort aan alles, maar vooral aan perspectief. De bevolking is hiertegen in verzet gekomen. Sinds eind maart 2018 houden de Gazanen massaal elke vrijdag hun Mars van de Terugkeer aan de grens. Er zijn sindsdien al meer dan 250 doden en ruim 30.000(!) gewonden gevallen. Vooral de vele zwaar gewonden zijn een enorme belasting voor de noodlijdende medische sector. Ook de VN commissie die onderzoek deed naar het geweld, concludeert dat steun van andere landen hard nodig is want de medische sector in Gaza kan dit niet alleen aan. Dit geldt dus ook voor de PMRS want zij speelt een belangrijke rol als hulpverlener. Maar hulp bieden aan zoveel (zwaar)gewonden is praktisch onmogelijk met de middelen die hen ter beschikking staan. Ook zij kampen met een chronisch tekort aan medicijnen, verbandmiddelen en andere medische hulpmiddelen.

Daarom zetten wij onze hulpactie voor de Palestine Medical Relief Society voort. Deze kan een belangrijke rol spelen in het verlenen van die hulp maar dat kan alleen als zij over voldoende middelen beschikt. Voor meer info: <http://www.groningen-jabalya.com/inzameling>

Stort op rekeningnummer NL92 INGB 0006 6876 78
t.n.v. Stichting Groningen-Jabalya o.v.v. "noodhulp"

Lezing van NRC columniste Carolien Roelants

“Eén staat met democratische rechten voor iedereen, of één staat zonder rechten voor een groot deel van de bevolking”

Journalist Carolien Roelants is op uitnodiging van Groningen-Jabalya naar Groningen gekomen. Zij is jarenlang Midden-Oosten redacteur geweest bij NRC en schrijft wekelijks in een column over de ontwikkelingen in die regio. Voor een publiek van ruim veertig geïnteresseerden gaf zij een analyse van het politiek krachtenveld dat de situatie in Gaza bepaalt.

Zij begon met te schetsen dat Gaza zich niet economisch ontwikkelt, maar juist het tegenovergestelde – ont'ontwikkelt. Vijf jaar geleden was de situatie beter dan nu; een rapport van de VN voorspelde een aantal jaar geleden dat de Gazastrook in 2020 onbewoonbaar zal zijn. De wereldgemeenschap houdt via de UNWRA de bevolking in leven, maar doet niets aan de economische blokkade. De belangrijkste oorzaak van de achteruitgang is de economische blokkade en de drie oorlogen met Israël die in de afgelopen tien jaar hebben plaatsgevonden. Maar dit is niet het enige: ook het conflict tussen Fatah en Hamas, en het autoritaire bewind van Hamas zijn debet aan de economische ineenstorting. Hamas stelt de strijd tegen Israël boven de belangen van de bevolking. In 2007 stelde Israël de blokkade in; Hamas reageerde met raketaanvallen zonder de voorspelbare Israëlische repressie in acht te nemen. Israël heeft twee doelen met de blokkade. De eerste is de invoer van wapens tegenhouden en ten tweede het uitlokken van een opstand van de bevolking tegen Hamas. Wat in beide gevallen niet werkt.

Cijfers en gegevens

De werkeloosheid is in 2018 52% (was in 2014 44%). Maar de jeugdwerkeloosheid is 70% en die onder vrouwen 78%. Bijna 2 miljoen mensen leven op een oppervlak van een derde van de Flevopolder. Maar liefst 53% leeft onder de armoedegrens van € 4,- per dag. Van de bevolking heeft 79% een vorm van hulp nodig. Maar op die hulp is recent bezuinigd. President Trump heeft de hele bijdrage van de VS aan de UNWRA geschrapt en deze is maar ten dele overgenomen door EU en Arabische landen. Trump heeft trouwens ook alle steun aan de Palestijnse Autoriteit geschrapt omdat die niet bereid is zich te schikken naar zijn wensen. Van het water is 96% ongeschikt voor consumptie. Schoon water is dus duur; het kost € 9,30 per m³ (in Nederland is dat € 1,-). Dat kost gezinnen een derde van hun inkomen. Er was 4 uur per dag stroom beschikbaar. Ook

President Abbas speelt daarin rol. Over de rug van de bevolking in Gaza probeert hij Hamas te onderwerpen door alle betalingen (voor salarissen; voor medicijnen; voor de levering van elektriciteit uit Israël) af te knippen. Maar de stroomvoorziening is nu verbeterd tot 9 à 11 uur stroom per dag vanwege een informele deal via Qatar. Qatar betaalt Israël voor leveranties, hoewel dat tegen het zere been van Abbas is.

Vluchtelingen

De VS en Israël willen geen UNWRA meer omdat die in hun ogen het vluchtelingenprobleem in stand houdt. Er zijn nu 5,4 miljoen Palestijnen die onder de UNWRA vallen. Zonder vluchtelingen zou het probleem volgens hen opgelost zijn. Israël noemt ze fictieve vluchtelingen. In hun ogen zou de terugkeer de Joodse staat vernietigen.

Plan van de eeuw

Dat is zoals president Trump zijn vredesplan noemt dat waarschijnlijk in juni onthuld zal worden, maar waarvan al veel bekend is. Het “schaft de vluchtelingen af”. De buurlanden krijgen miljarden dollars en in ruil daarvoor krijgen vluchtelingen het staatsburgerschap van dat land aangeboden. Dit geldt ook voor de Palestijnen in het bezette gebied;

de Palestijnen krijgen dan een soort autonomie rond de Israëlische nederzettingen. De twee-staten oplossing heeft gefaald en is definitief van de baan. Voor de VS is hiermee het probleem opgelost.

Grote mars van de terugkeer

De abominabele situatie in de Gazastrook stimuleert de protestbereidheid van de bevolking. De uitzichtloosheid voor de jeugd, meer dan 50% van de bevolking, maakt dat zij niets meer te verliezen hebben. Inspirator is journalist en dichter Ahmad Abu Artemah. Via Facebook lanceerde hij op 7 januari 2018 de geweldloze mars naar de grens om de aandacht van de wereld te vestigen op het recht op terugkeer. "Onze enige keus is te kloppen op de deuren van de gevangenis". Ook nu na één jaar de situatie nog meer verslechterd is, blijft hij oproepen om door te gaan. Volgens Israël is het een complot van Hamas, maar volgens Carolien Roelants is het een burgerinitiatief dat door alle organisaties (incl. Fatah en Hamas) wordt gesteund. De eerste dag vielen er 14 doden en 1400 gewonden, meer dan de helft door scherpe munitie. De bloedigste dag was 14 mei 2018: 48 doden en meer dan 1350 gewonden. Op die dag probeerden jongeren het hek te bestormen en lieten zij brandende vliegtuigen en ballonnen op. De VN stelde een onderzoekscommissie in die concludeerde dat Israëlische militairen mogelijk schuldig zijn aan oorlogsmisdaden. (Hierover uitgebreider in een ander artikel in dit blad). Ook na het uitkomen van het rapport gaan de wekelijkse demonstraties door met opnieuw tientallen doden. Nadat tweemaal raketten waren afgeschoten o.a. op Tel Aviv is er een informeel bestand tussen Israël en Hamas van kracht; beiden hadden geen belang bij escalatie tot een nieuwe oorlog. Het geweld bij de demonstraties sinds 30 maart is geringer van omvang omdat mensen van Hamas jongeren die brandende vliegtuigen willen oplaten tegen houden.

Hamas ligt zelf ook onder druk: Er waren onlangs protesten tegen Hamas. Onder het motto "Wij willen leven" gingen honderden jongeren de straat op vanwege de hogere prijzen van levensonderhoud. Deze protesten zijn met harde hand door Hamas onderdrukt (zie openingsartikel)

Hoe verder?

Afspraken op basis van het informele bestand tussen Israël en Hamas zijn:

- uitbreiding visserijzone tot 15 mijl;
- meer grensovergangen geopend;

- verhoging van het aantal goederen dat mag worden ingevoerd;
- Qatar blijft financiële steun geven;

Ook is overeengekomen dat er verder wordt gepraat. Abbas ziet dit als een samenzwering tegen de Palestijnse Autoriteit waarbij wordt gepoogd om de Gazastrook los te weken van de Westbank. Veel zal ook afhangen van de nieuwe coalitie in Israël. Gaan zij verder op basis van dit bestand of wordt het een optreden als houwdegen?

In de discussie kwamen vele vragen aan de orde: informatief, over de belangen van verschillende spelers rond het conflict, kansen op verandering, humanitaire situatie. Het vergt te veel ruimte om weer te geven. Alleen m.b.t. de vraag naar het perspectief van een oplossing geef ik nog het antwoord van mevrouw Roelants weer:

De twee statenoplossing is van tafel. Het wordt of één staat met democratische rechten voor iedereen, of de huidige situatie blijft gehandhaafd: één staat zonder rechten voor een groot deel van de bevolking.

Bert Giskes

VN-rapport oordeelt hard over Israëlisch geweld tegen vreedzame demonstranten in Gaza

Al meer dan een jaar wordt er door de inwoners van Gaza elke vrijdag gedemonstreerd aan de grens tussen Israël en Gaza onder de leus: Mars van de Terugkeer. Tegen de algemene slechte toestand in de Gazastrook en het totale gebrek aan toekomstperspectief als gevolg van de jarenlange blokkade. Daarom is een belangrijke eis de onmiddellijke opheffing van de blokkade. Een burgerinitiatief dat in Gaza breed wordt ondersteunt en waar ook velen aan meededen en na meer dan een jaar nog steeds veel mensen aan blijven meedoen. Dat is opvallend omdat Israël vanaf de eerste dag, 30 maart 2018, extreem gewelddadig reageerde op de vreedzame demonstranten. Op die dag vielen er al 16 doden en 1000 gewonden. Inmiddels staat de teller op ruim 250 doden en zelfs 30.000 gewonden. Nog steeds vallen er elke vrijdag nieuwe slachtoffers.

De mensenrechtenraad van de VN heeft in mei vorig jaar een onderzoekscommissie ingesteld naar aanleiding van het extreme geweld en de vele slachtoffers (Op 14 mei vorig jaar alleen al vielen er 60 doden). De conclusies van de commissie liegen er niet om. Zij komt tot de conclusie dat het geweld van het Israëlische leger gepleegd tegen vreedzame demonstranten die geen gevaar voor hen waren een schending is van het humanitair recht. Door met scherpe munitie bewust en gericht te schieten op demonstranten – waaronder kinderen, gehandicapten, maar ook op hulpverleners en journalisten - is volgens de commissie een oorlogsmisdaad gepleegd.

Daarnaast zijn extreem veel zwaar gewonden gevallen als gevolg van het gebruik van speciale munitie die in het lichaam veel schade aanricht. In totaal hebben ruim 6000 demonstranten schotwonden opgelopen van scherpe munitie. 1500 daarvan raakten blijvend gehandicapt. Daardoor hebben al 122 demonstranten waaronder 20 kinderen amputaties moeten ondergaan van armen maar vooral van benen.

De commissie stelt verder dat Israël geen enkel serieus onderzoek heeft ingesteld naar het gedrag van de militairen. Laat staan dat zij een aantal van hen heeft aangeklaagd of anderszins

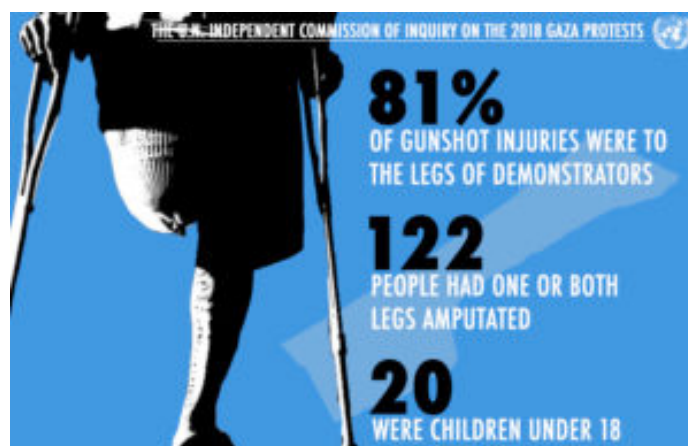
heeft bestraft. Ook heeft zij de slachtoffers geen schadevergoeding gegeven. Sterker nog, geen enkele inwoner van de Gazastrook heeft toegang tot de Israëlische rechter omdat Israël de Gazastrook tot vijandelijk gebied heeft verklaard.

Schietinstructies

Ook de schietinstructies van de Israëlische militairen worden door de commissie sterk bekritiseerd. Volgens die regels mogen demonstranten die 'aan vijandelijkheden meedoen' door scherpschutters zonder pardon worden neergeschoten. Demonstranten die als leiders worden gezien mochten in de benen worden geschoten. Dat deze instructies (rules of engagement) zeer vrij werden geïnterpreteerd blijkt wel uit het verhaal van twee Palestijnse topsporters, de wielrenner Ala'al-dali en de voetballer Muhammad Khalil. Muhammad bevond zich op 150 meter van het grenshek toen hij in beide knieën werd geschoten. Ala'a-dali stond op driehonderd meter afstand naar de demonstraties te kijken toen hij in zijn been werd geraakt. Beide

ondergingen vele operaties maar hun benen moesten worden geamputeerd, hun sport kunnen ze nooit meer beoefenen.

De commissie heeft ook kritiek op het Israëlische Hooggerechtshof omdat zij klachten van mensenrechtenorgani-

saties over deze instructies heeft afgewezen.

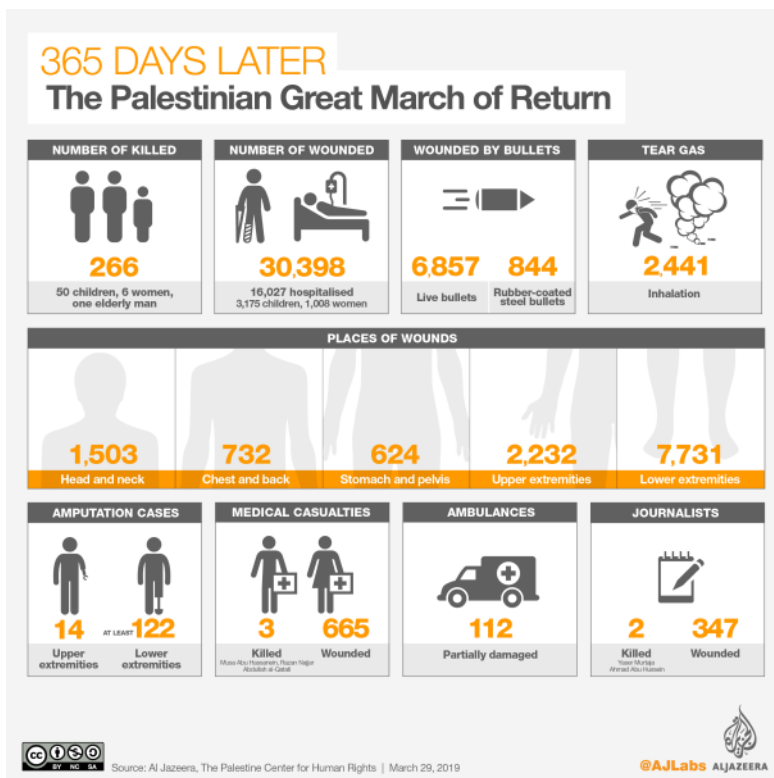
Burgerinitiatief

Ondanks de verhalen van Israëlische kant dat deze demonstraties door Hamas waren georganiseerd concludeert de commissie dat het initiatief vanuit de bevolking is gekomen. De journalist en dichter Ahmad Abu Artema bedacht het idee en het maakte onmiddellijk veel enthousiasme los. Alle sectoren van de samenleving van sociale en culturele organisaties, studentenorganisaties, vrouwenorganisaties en politieke partijen waren vertegenwoordigd in een nationaal comité met daaronder weer 12 sub-comité's. Uitgangspunt was dat de demonstraties van begin tot het eind vreedzaam moesten zijn. De conclusie van de onderzoekers is dan ook dat de acties een burgerlijk karakter hadden en dat ook strijders van Hamas en Islamitische Jihad die meededen niet gewapend waren toen zij deelnamen.

Aanbevelingen

De commissie roept alle landen die zijn aangesloten bij de VN op om naleving van het internationaal humanitair recht te bevorderen. De aangesloten landen zijn dit verplicht volgens artikel 1 van de Conventies van Genève. Ook beveelt de commissie aan om een internationaal monitoringsmechanisme in te stellen om herhaling van de mensenrechtenschendingen te voorkomen. Verder wordt alle VN leden in overweging gegeven om individuen die door de commissie verantwoordelijk worden gehouden voor de mensenrechtenschendingen sancties op te leggen of zelfs te arresteren en te berechten. Dit geldt dus ook voor Nederland.

Vervolgens richt de commissie zich in haar aanbevelingen op de medische sector in de Gazastrook. De enorme stroom aan zwaar gewonden die intensieve zorg nodig hebben is voor de noodlijdende medische sector een niet te dragen last. Duizenden patiënten wachten nog op een operatie terwijl de behandeling van reguliere patiënten ook noodgedwongen moest worden uitgesteld. Daarbij komt dat Israël slechts mondjesmaat toestemming geeft voor vervolgbehandeling buiten de Gazastrook. Kortom, de commissie roept op om de blokkade van de

Gazastrook onmiddellijk op te heffen, zodat de medische voorzieningen op peil kunnen worden gebracht. Alle landen worden opgeroepen hierbij te helpen.

Nederland

In reactie op het rapport heeft de Nederlandse regering gezegd het allemaal uiterst tragisch en verontrustend te vinden, maar dat het voor de regering desondanks geen reden is om het Israëlisch geweld te veroordelen laat staan om sancties tegen Israël in te stellen zoals zij verplicht is op grond van de Conventies van Genève en het Statuut van Rome. Sinds het begin van het geweld tegen de demonstranten heeft Minister Blok systematisch geweigerd om kritiek te leveren op Israël en benadrukt hij dat Israël zelf onderzoek moet doen en dat hij wil wachten op de uitkomst van dat onderzoek. Het is ondertussen allang duidelijk dat zo'n onderzoek er helemaal niet gaat komen maar desondanks volhardt de minister in zijn passieve houding. Dat betekent dat hij Israël volledig de hand boven het hoofd houdt. Voor een land dat zegt de internationale rechtsorde te willen bevorderen en dat zo belangrijk vindt dat het deze doelstelling zelfs heeft opgenomen in de grondwet (artikel 90) is deze houding ontluissterend.

Pieter van Niekerken.

Dieren gered maar mensen blijven onder erbarmelijke omstandigheden gekooid

Begin april was het zover: na actie van buiten werden 43 dieren (waaronder 5 leeuwen, een wolf, een hyena en verschillende apen) uit de dierentuin van Rafah in Gaza geëvacueerd. De internationale dierenwelzijnsorganisatie “Four Pawns/Vier poten” stelde al jarenlang de misstanden in dierentuinen in Gaza aan de kaak. Te weinig te eten, verwaarlozing, te kleine hokken, niet beschermd worden tegen bombardementen, geen diervriendelijke behandeling. In 2016 slaagde “Vier Poten” er al in om “de slechtste dierentuin ter wereld” in Khan Younis gesloten te krijgen nadat de laatste dieren tussen de bombardementen door via Erez door Israël naar een beter leven vervoerd werden.

Nu was het de beurt aan de dierentuin in Rafah. Hartverscheurend nieuws over de situatie van de dieren werd door “Vier Poten” naar buiten gebracht. Een petitie die eiste dat er een einde aan dit onrecht kwam werd door 150.000 mensen getekend. Onder die druk waren zowel Hamas als de Israëlische autoriteiten bereid samen te werken.

Een internationaal team van “Vier Poten”, waaronder de Nederlander Juno van Zon, zorgde voor het transport van de – deels verdoofde – dieren naar Jordanië. Hoewel de dieren waren vermagerd was hun conditie stabiel genoeg om de reis van ruim 300 kilometer te kunnen doorstaan.

Bij het vertrek van de dieren had de leider van het “Vier poten”-team nog een goede raad voor de autoriteiten van Gaza: “stop wilde dieren niet in te

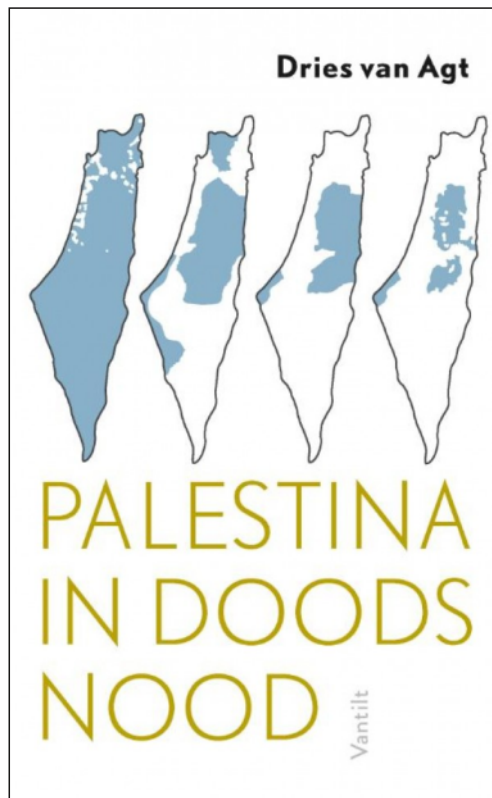
kleine kooien, maar richt een reservaat voor ze in waarin ze vrij rond kunnen lopen”. Het happy end van deze horrorstory werd door de media – ook in Nederland – breed opgepikt.

In één filmpje o.a. vertoond via RTL werd nog wel aangestipt dat de situatie voor mensen in Gaza niet verschilt van de situatie die de dieren moesten ondergaan. Maar de dieren mochten de vrijheid tegemoet, terwijl de mensen bleven opgesloten. Voor solidariteitsgroepen met de mensen in Gaza en voor mensenrechtenorganisaties is het een hard gelag het verschil te ervaren tussen enerzijds het gemak waarmee dierenrechten in Gaza de gemoederen bezig houden en anderzijds de stilte die bestaat rond de mensenrechten- en de menselijke horrorsituatie.

Bert Giskes.

Boekrecensie

Titel: Palestina in doodsnoed
Auteur: Dries van Agt

paperback, geïllustreerd, 64 pagina's, € 10,00
ISBN 9789460044427, Uitgeverij Vantilt, april 2019

Vrijwel op hetzelfde moment dat het boekje getiteld 'Palestina in Doodsnood' van Dries van Agt in de boekwinkels lag, werd in onder andere het NRC van 16 april een brief geplaatst met de oproep 'Europa, hou vast aan tweestatenvisie voor Israël en de Palestijnen'. De

brief is ondertekend door Mary Robinson, Robert Serry, Javier Solana, Marc Otte en 35 Europese oud-premiers, oud-Europees Commissarissen en oud-ministers van Buitenlandse zaken.

Zij schrijven: "Wij vinden dat Europa zich achter een plan moet scharen dat uitgaat van de grondbeginselen van het internationaal recht zoals deze tot uiting komen in de Europese richtlijnen voor een oplossing van het Israëlisch-Palestijns conflict.

Deze uitgangspunten, die in eerdere door de VS gesteunde besprekingen stelselmatig door de EU zijn bevestigd, weerspiegelen onze gedeelde opvatting dat er een levensvatbare vrede vereist dat er een Palestijnse staat naast Israël wordt opgericht – met grenzen op basis van de situatie voor 1967, met een

onderling overeengekomen, minimale en gelijkwaardige landruil, met Jeruzalem als hoofdstad van beide staten, met veiligheidsregelingen die rekening houden met legitieme zorgen en die de soevereiniteit van beide partijen respecteren, en waarin een eerlijke oplossing wordt overeengekomen voor het vraagstuk van de Palestijnse vluchtelingen."

Ex-premier Dries van Agt denkt daar anders over. In dit boekje van 61 pagina's heeft hij zijn visie nog eens op papier gezet. In zijn niet aflatende betrokkenheid bij dit vraagstuk schetst hij de situatie in Israël en de bezette gebieden en neemt hij stelling tegen de onderdrukking van het Palestijnse volk.

In het kort beschrijft hij de ontstaansgeschiedenis. Vanaf het uitroepen van de staat Israël door David Ben-Gurion in 1948, de eerste oorlog tussen Israël en vijf Arabische landen, het massaal verdrijven van Palestijnen 1947-1949, de oorlog en bezetting door Israël van het hele mandaatgebied in 1967, de Jom Kippoeroorlog in 1973, de start van de nederzettingen in de jaren zeventig en de daarop volgende kolonisatie van delen van de bezette gebieden, de Oslo akkoorden in 1993, de invallen in Libanon tot de meest actuele ontwikkelingen: de dramatische teloorgang van Gaza, het aantreden van de Amerikaanse President Trump en de Joodse Natiestaats wet.

Vervolg op pg. 12

Oud-premier Dries van Agt voorafgaand aan de presentatie van zijn nieuwe boek

Treft de Palestijnen geen enkele blaam? Nee zo is het zeker niet, schrijft Van Agt, wijzend op de vliegtuigkapingen, de raketbeschietingen vanuit Gaza, de zelfmoordaanslagen, de tweespalt tussen Fatah en Hamas. Maar wel vindt hij dat Palestijnen naar internationaal recht gewapend verzet mogen bieden. Hij vindt het onterecht dat Hamas is vervloekt tot

een terroristische organisatie.

In een indrukwekkende opsomming van citaten van niet de minsten, zoals aartsbisschop Desmond Tutu, Israëls hoogleraar Avi Shlaim en andere Joods-Israëls auteurs en commentatoren. "Ik ga bovenal te rade bij hen bij de beschrijving van Israël's gedrag".

Zo schetst hij een Israël dat steeds verder afglijdt naar een Apartheidsstaat: "De enige nog in de wereld". Hij schrijft "De nacht valt over de toekomst van de Palestijnen. Dat volk is een wanhopige drenkeling geworden wiens hulpgeroep niet meer wordt gehoord. Wij leuteren maar door over de tweestatenoplossing, ook al is de uitzichtloosheid hiervan evident geworden". Het enige geweldloze middel dat kan worden aangewend om Israël te noodzaken van koers te veranderen, is het inzetten van economische drukmiddelen. "Zulke middelen zijn indertijd op ruime schaal toegepast tegen het apartheidsbewind in Zuid-Afrika en ze hebben er flink toe bijgedragen dat het bewind uiteindelijk het veld ruimde".

Zijn oproep is: Steun de BDS beweging.

Dick Oele.

Redactie: Bert Giskes,
Pieter van Niekerken,
Marco in 't Veldt,
Harm van der Veen.

Met medewerking van:
Daphne Meijer,
Dick Oele.

Postadres: Coehoornsingel 87
9711 BR Groningen

Telefonisch: Bert Giskes
050-5421370

Colofon

Vormgeving: Harm van der Veen info@groningen-jabalya.com

**Wilt u in het vervolg de nieuwsbrief digitaal ontvangen?
en/of wil je op de hoogte blijven van het Jabalya-project?**

**Schrijf je in voor de digitale nieuwsbrief via de rode knop 'aanmelden
niewsbrief' op de site www.groningen-jabalya.com**

Of juist liever met de post? Stuur dan naam en adres naar:
Stichting Groningen-Jabalya, Coehoornsingel 87, 9711 BR Groningen